

HOVRÄTTEN ÖVER SKÅNE OCH BLEKINGE

Avd 4

Rotel 45

Mål nr T 170 -96

KLEMECO NORD AB ./. Advokat Lena Ström

KOMPLETTERING AV ÖVERKLAGANDE

Till komplettering av Klemecos överklagande och yrkanden av 1996-03-14 får under-
tecknad i egenskap av tillförordnat ombud för bolaget, utveckla Klemecos talan och
åberopa följande utöver vad som tidigare anförts.

Rättsliga grunder:

Samtliga omständigheter och rättsfakta som angivits och åberopats i tingsrätten,
åberopas även i hovrätten. De skadeståndsgrundande försummelse som Klemeco
lägger sitt förutvarande ombud advokaten Lena Ström till last, sammanfattas i tings-
rättens dom under punkterna I. - V. å sidorna 4-5. Punkten IV skall dock rätteligen ha
den lydelse som framgår av Hab nr 1, sid 2ö.

Till följd av de nya uppgifter som framställdes av Lena Ström under vittnesför-
hören och i skrift synes ha inkommit till tingsrätten sista vardagen före huvudförhand-
lingen, nödgas Klemeco för vederläggande av advokatens påståenden inlämna yt-
terligare skriftlig bevisning.

Tingsrättens domskäl:

Inledningsvis måste Klemeco med beklagande konstatera att redovisningen av tings-
rättens domskäl och rättsliga bedömning är knapphändig, särskilt med tanke på må-
lets karaktär och den rikliga bevisning som presenterats i processen. Under huvud-
förhandlingen hemställde Klemeco om en välmotiverad och uttömmande dom, med
hänvisning till att målet rör principiellt betydelsefull materia för rättssamhället, nämligen
advokatens åberops- och undersökningsskyldighet vid processföring jämte an-
svaret härför visavi sin uppdragsgivare. Ett annat skäl var att det i stort sett saknas
hänförliga rättsfall.

Den kritik som Klemeco riktar mot delar i domen avser tingsrättens bevisvärdering men avser även i vissa stycken rättstillämpningen. I samband med avfattandet av denna inläga har Klemeco dessvärre noterat vissa felaktigheter i tingsrättens protokoll, men ber på grund av tidsnöd (inte minst till följd av ab 92 B) att få återkomma med specificering senare.

Enligt Klemecos mening är tingsrättens domskäl oriktiga i nedanstående avseenden. (Anges här i den ordning de förekommer.)

1. "Ordningsregeln 9.3"

Brott mot punkten 9.3 är en ordningsregel såsom tingsrätten helt riktigt påpekar. I målet har dock inte bestridits att brott mot klausulen verkligen förelåg, tvärtom har Ström vidgått detta. Jernmanufaktur har dessutom under handläggningen vid Malmö tingsrätt erkänt att man underlåtit uppfylla denna föreskrift.

Tvärtemot vad tingsrätten och Ström anser, hävdar Klemeco att ett samtidigt åberopande av brott mot 9.3 skulle ha haft ett reellt värde i kombination med ett åberopande av grunden 5.1. Fastställandet av brott mot 9.3 hade i sådant fall gett ökat stöd för att Jernmanufaktur inte visat tillbörlig omsorg vid uppfyllandet av sina informations- och aktivitetsplikter enligt punkt 5.1.

2. "Har rätt till hävning vitsordats av Jernmanufaktur?"

Tingsrätten gör enligt Klemecos uppfattning en felaktig bevisvärdering då man godtar Lena Ströms förklaring att punkten 5.1 enbart åberopades som stöd för hävning och att Jernmanufaktur i tingsrätten vitsordat Klemecos rätt att häva avtalet. Som Klemeco framhållit och visat i målet vitsordade aldrig Jernmanufaktur hävningsrätten i Malmö tingsrätt. Av hovrättens dom framgår att hävningsrätten avhandlats och att Jernmanufaktur endast medgav rätt till hävning enligt punkt 3.4. Lena Ström åberopade i andra rättsinstans punkt 10.3 oaktat denna ej nämns i hävningsförklaringen. Ströms särskilda åberopande av hävningsskriften även i hovrätten med angivet bevisstema måste därtill ge övertygande stöd för att Jernmanufaktur aldrig medgav rätt till hävning i tingsrätten - i annat fall behövdes ej denna bevisning! Hovrättens skrivning kan inte tolkas på annat sätt än att parterna således alltför vidhållit sina skilda uppfattningar i frågan. Det måste följaktligen anses styrkt att hävningsrätten ej medgivits av Jernmanufaktur i tingsrätten såsom Lena Ström påstår och Ängelholms tingsrätt synes ha godtagit.

Detta oaktat är det obegripligt att ett eventuellt medgivande från motparten om viss uppsägningsrätt skall föranleda att den särskilda grund för skadestånd (punkt 5.1), som Lena Ström uttryckligen anger i hävningsförklaringen därvid återkallas i skadeståndstalan! Tingsrätten bortser även från att det enda betydelsefulla avtalsbrott som kan grunda en förtida tidsbestämd hävning är anteciperat brott mot punkten 3.1 och knappast 5.1 och 9.3 som Lena Ström "av allvarlig anledning" dessutom angivit i hävningsförklaringen och fö även åberopar i efterföljande stämningsansökan.

3. "Punkt 5.1 som hävnings- resp skadeståndgrund"

Tingsrätten synes blunda för den faktiska innebörden och orsaken till att Lena Ström åberopade 5.1 - och följaktligen brott mot denna punkt - vid hävningsförklaringen. Ström måste redan då ha misstänkt att brott mot denna klausul verkligen förelåg och skulle därför utgöra den grund som, såvitt hennes skrivning, särskilt kunde grunda skadeståndstalan.

Ängelholms tingsrätt negligerar därtill det faktum att Lena Ström, efter att hon avsänt hävningsförklaringen och stämningsansökan, får upplysningar av Klemeco om tillkomsten av flera tillgängliga vittnen hos Jernmanufaktur (!) som kunde styrka illojalitet, d v s brott mot 5.1. Därutöver tillfördes med tiden ytterligare riktiga bevismöjligheter och graverande omständigheter som talade för illojalitet och uppsåtlig passivitet, vilka fakta Klemeco åberopat i Ängelholms tingsrätt.

Att Ström inte kontaktade de potentiella vittnena - vilket kan uttolkas ur Ströms vittnesutsago och i efterhand kan kontrolleras - belastar Ström som processombud än tyngre, särskilt som Klemeco tillhandahöll telefonnummer och namn (se ny bevisning). Tingsrätten synes ej ha beaktat advokatens obligatoriska undersökningsplikt som käranden åberopat.

4. "Styrkande av brott mot 5.1"

Tingsrätten tycks bortse från den mängd bevis och indicier som styrker brott mot punkten 5.1 och skriver att Klemeco kunde styrka brott mot 5.1 endast med vittnet Nyberg, vilket enligt Klemecos uppfattning är en felaktig bevisvärdering och rättsuppfattning. (Se även 3. ovan). Tingsrätten bortser även från att Jernmanufaktur i "Malmö-tvisten" vidgick att deras säljare i april 1986 upphörde att kontakta Klemeco och att man dessförinnan hade täta kontakter. Det förtjänar i sammanhanget nämnas att Klemeco-produkten och motsvarande produkter ej försålades av Jernmanufaktur "över disk" utan genom kundbesök och demonstrationer på byggplatser. Om viss produkt av någon anledning inte visades av säljaren, såldes den följdenligt dåligt. Det borde vara självklart för vem som helst att företagsledningen kan skylla på "fakturerings", "prissättning", "leveransproblem" eller nästan vad som helst om man vill av oetisk anledning strypa någon av sina produkter på marknaden utan att vilja för personalen förklara de egentliga bevekelsegrunderna.

Tingsrätten synes även bortse från att Nyberg och Cederholm såvitt bevisuppgiften avsågs explicit styrka brott mot 5.1, vilket inte kan förstås på annat sätt än att grunden 5.1 verkligen åberopades av Lena Ström. Detta var för både Ströms huvudman och Jernmanufacturs ombud övertygade om, vilket framgår av här i målet åberopad bevisning. Klemeco hade dessutom redan från början såsom visats i målet velat åberopa grunden och allteftersom bevis och indicier tillkom om uppsåtlig passivitet, fanns det ju ännu mindre anledning att inte vilja vidhålla 5.1-grunden.

Att Ström, de facto utan skäl (hävningsrätten vitsordades ju icke), fränfaller grunden vid huvudförhandlingen i Malmö tingsrätt är svårt att förstå då Ström under sanningsförsäkran nu påstår att Nyberg skulle användas för att ställa Jernmanufaktur i tvivelaktiga dagar. Hur denna kompromettering skulle kunna bidra till att "garantiklausulen" 3.1 därmed skulle tolkas som sådan, har däremot inte fått någon hållbar förklaring. Ströms förklaring kan inte förstås på annat sätt än att hon ansåg Nyberg vara trovärdig och att hans utsago styrkte illojalitet - d v s medvetet brott mot särskild föreskrift i avtalet. Tilltron till Nyberg bekräftas av att hon ville höra denne även i hovrätten.

5. "Om beviskravet för punkt 5.1"

Klemeco delar inte tingsrättens bedömning om rättsläget och beviskravet för den uttryckliga lojalitets- och aktivitetsutfästelsen enligt punkt 5.1. Då Jernmanufaktur ensam utformat avtalet och den vittgående utfästelsen att maximala marknadsföringsansträngningar av alla slag genast och alltfört skulle genomföras av Jernmanufaktur i enlighet med punkt 5.1, torde svensk rätt inte tillåta sådana "sprickor i lojalitetsfasaden" av det slag Klemecos bevisning visar. När halva säljarkåren kan tillgripas för att styrka direkt ordergivning från Jernmanufacturs VD om passivitet med Klemecos produkt kan det heller inte uteslutas att ytterligare vittnen från Jernmanufacturs personalkader kunde tillkomma underhand. Lena Ström kände till att resterande personal hos Jernmanufaktur inte hade tillfrågats av Klemeco, men om hon uttryckt önskemål härom hade huvudmannen kunnat göra det. Man kan fråga sig om 5.1-klausulen har någon mening i ett avtal, om den inte förtjänar att åberopas ens med de bevis och indicier som dels fanns tillgängliga och därtill kunde förväntas tillkomma i Malmö-målet.

I domen framgår inte vilken bevisgrad Ängelholms tingsrätt anser skulle krävas i sammanhanget, men man säger inte att det är *uteslutet* utan *"föga sannolikt"* att en sådan talan skulle vunnit bifall. Med hänvisning till den bevisning som Klemeco hade till förfogande och den bevisning som inte kan uteslutas hade kunnat tillkomma, indikerar tingsrättens bedömning att Ström faktiskt borde ha åberopat grunden 5.1. Klemeco föredrog dessutom under huvudförhandlingen det bevisvärderingsresonemang som framgår av stämningsansökan å sid 15-19 och i aktbilaga 68, vilket beskriver en logisk och förnuftig bedömning som är juridiskt hållbar och utmynnar i att det med råge är styrkt att Jernmanufaktur brutit mot 5.1-klausulen. Det har alltså ålegat Lena Ström att med kraft åberopa lojalitetsklausulen och inte själv agera "domstol" i frågan.

6. "Kausalitet och skadans storlek"

När det gäller *"svårigheterna att styrka adekvat kausalitet och skadans storlek"* har Klemeco den uppfattningen att ett högst sannolikt bifall vid åberopande av 5.1-grunden hade inneburit att Jernmanufaktur vid en sammanvägd rättslig bedömning skulle fått vidkännas att den samtidigt åberopade klausulen 3.1, som man själv utformat för att ge sken av en reell garanti, till följd därav också skulle utfalla som en sådan *d v s* med strikt skadeståndsansvar. Detta logiska och rättrådiga resonemang är rimligt och följer även av Avtalslagen och dess förarbeten, i synnerhet om obalansen i avtalsförhållandet hade explicit åberopats jämte att Jernmanufaktur såvitt reglerna, skulle drabbas av tolkningsnackdel vid otydligt avtal. Därtill kunde övriga tillgängliga rätts- och bevisfakta ha åberopats. Eftersom brottet mot 5.1 med stor sannolikhet kunnat styrkas som dolöst blir ansvarsgenombrottet till 3.1 från 5.1 än klarare.

Högsta domstolen har i sin dom pekat på sambandet mellan punkterna 5.1 och 3.1 och i förarbetena till domen särskilt noterat avsaknaden av ett åberopande av punkt 5.1 i målet. Se även HD:s betänkande sid 206 i aktbilaga 51 bil 13. Det bör i sammanhanget observeras att Jernmanufaktur genom 3.1-klausulen påtagit sig skyldigheten inköpa en *minimi*-kvantitet, vilken mycket möjligt överskrides om full försäljningsaktivitet upprätthålles enligt 5.1-klausulen. Det torde knappast behöva förklaras att ju mer Jernmanufaktur säljer till sina slutkunder enligt 5.1-ansträngningarna desto mer inköper man av tillverkaren Klemeco och uppfyller av sitt 3.1-åtagande.

Kausaliteten och skadans storlek kan följaktligen ganska enkelt fastställas lika som Hovrätten över Skåne och Blekinge gjort.

7. "Bakgrunden till avtalet - de tre breven"

Beträffande de tre brev som föregick avtalet har tingsrätten en svårbegriplig bevisvärdering. Att breven inte åberopades i formell mening är ostridigt då breven inte återfinnes i det bevismaterial Lena Ström åberopade i Malmö tingsrätt. Breven återfinnes ej heller i Malmö tingsrätts akt bland övrigt material. Att bakgrunden till avtalet är betydelsefull utvisar samtliga domar och HD:s remissvar. Att förutsättningarna för ett fortsatt affärsförhållande framgår av de tre breven är uppenbart.

Den stora vikt dessa brev har för en korrekt avtalstolkning framgår klart även genom Lena Ströms egen komplettering av vadeinlagen till hovrätten i vilken breven ges stort utrymme som hon avslutar med en "förutsättning" att breven vitsordas av Jernmanufaktur. Detta kan knappast förstås på annat sätt än att brevens innehåll inte varit uppe till behandling i första instans och att Ström nu insett brevens betydelse. Att Ström inte sökte åberopa dessa som ny bevisning kanske kan förklaras med att hon var rädd att de skulle avvisas och hennes försummelse därmed tydliggöras. Att breven "smugglats in" i andra rättsinstans har Högsta domstolen upptäckt vilket framgår av föredragningsstrycket och har därför inte kunnat beaktas av HD i enlighet med RB:s regler. Det kan däremot inte helt uteslutas att hovrätten kan ha beaktat något brev i viss utsträckning till följd av vittnesförhören. En förklaring kan vara att hovrättsledamöterna inte var pålästa i målet då de rekryterades i all hast på grund av sjukdomsfall vilket Lena Ström berättade i Ängelholms TR och även framgår av hennes försent ingivna skriftsamling, aktbilaga 92 B sid 13n.

Inte heller innehållet i och utskriften från vittnesförhöret med Jernmanufacturs VD Lars Jivede, vilket först vid huvudförhandlingen i Ängelholm åberopades av Ström, gör de tre breven till regelrätt processmaterial i HD. Ledning för bedömning i denna del fås bland annat å sid 7 i utskriften. Skriften tillställdes Ströms ombud för två år sedan genom Klemecos förra ombud Sven Jernryd (se bil 6 till ab 42 samt ab 22) och har därför av misstag inte kommit med i tingsrättens akt och bevismaterial. Klemeco kan av utskriften ej finna att de tre breven upplästes under förhöret med Jivede. Hovrättsförhöret visar att brevens specifika innehåll inte kan ha behandlats under vittnesförhören i Malmö tingsrätt.

Ur Burströms vittnesmål i Ängelholms tingsrätt kan inte dras slutsatsen att brevens innehåll behandlades i Malmö tingsrätt - tvärtom förnekar Burström att de förekom där. De facto lyser de med sin frånvaro i Malmö tingsrätts material! Klemeco har till styrkande av sin talan åberopat skrivningarna i samtliga tre rättsinstanser. I HD:s föredragningsstryck framgår att de tre breven inte var processmaterial eller bevisning i tingsrätten och därför ej heller blev det i HD. Likväl fäster Ängelholms tingsrätt större avseende vid vad Lena Ström påstår att hon åberopat i tingsrätt och hovrätt och gör, förutom att man bortser från omedelbarhetsprincipen, en felaktig bevisvärdering enligt Klemecos mening. Ängelholms tingsrätt synes således fästa mindre tilltro till vad den högsta rättsinstansen finner och skriver (strikt följande rättegångsbalkens bestämmelser) men fäster större tilltro till en privatpersons minnesbild efter flera år om vad domstolarna upplevde och muntligen fått del av!

I denna del förtjänar några ord från ombudet Lars Laurins slutplädering att omnämnas:

"Nu är det ju olyckligt .. att Bertil Burström ger sig till att skicka in de här tre breven till HD. Då tar naturligtvis en revisionssekreterare .. och skriver att de där får vi nog avvisa.. Hade Burström låtit bli att skicka de här breven och i stället fört en argumentation kring diskussionen om breven i hovrättens aktbilaga si och så ...då hade

aldrig den här olyckliga anteckningen i HD:s föredragningsstryck uppkommit"(!) Till detta kan bara sägas att Lena Ström åtminstone borde ha skött den formella processföringen så pass korrekt att klienten inte skulle behöva smyga och smussa med sin viktiga bevisning för att undvika skada på grund av den anlitade advokaten! Laurins uttalande ställer Ströms slarviga arbete i en avslöjande dager, vilket tingsrätten naturligtvis borde ha observerat och klandrat.

8. "Jämförelse med EÅ 85"

Det har fastslagits att standardavtalet EÅ 85 utgjort förlaga till det tvistiga specialavtalet vilket utformades av Jernmanufaktur för fortsatt samarbete med Klemeco. Högsta domstolen har, såsom visats i betänkandet (aktbilaga 51, bil 13, sid 2n åberopas i denna del som ytterligare bevisning) liksom i föredragningsstrycket (ab 49 bil C sid 7ö och 8m åberopas i denna del som ytterligare bevisning), funnit att en jämförelse med EÅ 85 pekar på att den ovanligt utformade klausulen 3.1 talar för att denna skall uppfattas som en garanti. Klemeco har vidare i målet hävdats att även den omständigheten att ett specialavtal med garantiliknande ordalydelser särskilt utformas av den som har fri tillgång till standardavtalet EÅ 85 talar för att specialavtalet inte skall uppfattas lika som "målsättningsavtalet" utan som den garantiutfästelse avtalsförfattaren önskat ge sken av. På grund av Lena Ströms försummelse har det inte kunnat utredas av vilken anledning Jernmanufaktur låtit specialutforma "Klemeco-avtalet" i stället för att använda sitt ordinarie organisationsavtal EÅ 85.

I detta avseende är tingsrättens bedömning därför med förlov sagt enögd. Inte heller befinnes det vara en underlåtelse av Lena Ström att inte ens informera Klemecos företrädare om förekomsten av detta standardavtal. Klemeco anser det för övrigt tveksamt om Ström överhuvudtaget uppfyllt sin undersökningskyldighet och påträffat EÅ 85-avtalet vid uppdragets utförande.

9. "Om 3.1 som enda åberopad grund"

Klemeco har i målet visat att tre jurister utförligt och var för sig vid olika tillfällen skrivit juridiskt tydliga motiveringar till Lena Ström om varför punkten 3.1 i avtalet inte kan uppfattas som en skadeståndssanktionerad garanti. Lena Ström påstod själv under sanningsförsäkran i Ängelholms tingsrätt att en jämförelse med EÅ 85 skulle varit "förödande" och kunde medföra att specialavtalet skulle tolkas som ett målsättningsavtal. Dessa bakgrundsfakta talar starkt för att en skadeståndstalan grundad enbart på punkten 3.1 utgjorde en klar juridisk risk.

Förefinnes i saken en enda rättslig grund, som dessutom är diskutabel, är advokaten skyldig upplysa uppdragsgivaren om de juridiska och ekonomiska riskerna i enlighet med god advokatsed. Så har ej skett - tvärtom har Klemeco visat genom bilaga 1 i aktbilaga 25 att Lena Ström mer eller mindre garanterade rättslig framgång. Att Lena Ström ljög under sanningsförsäkran om detta uttalande kan dessvärre ej styrkas mer än på sätt som skett. Det måste dock anses styrkt att Lena Ström givit uttryck för en segerviss inställning i saken grundad på de omständigheter Klemeco förevisade henne.

Förefinnes å andra sidan ytterligare rättsgrunder och bevis som kan åberopas som Klemeco med omfattande bevisning har visat i detta mål, har advokaten enligt vedertagna principer skyldighet att åberopa flera grunder för att minimera risken. En talan på en enda grund utgör nämligen ett riskområde även ur preklusionssynpunkt. Det måste anses styrkt att Klemecos sak stärktes underhand genom tillkomsten av

flera vittnen och anmärkningsvärda omständigheter. Att, som Lena Ström nu förfäktar, talan på punkten 5.1 omöjliggjordes genom engagemanget av firma Scanport N-G Wijkström, förtjänar inte tilltro då Burström förnekat att han fått något besked av Ström om det olämpliga med denna kontakt eller om risken att den kunde uppdagas (!) för Jernmanufaktur. Det är i så fall häpnadsväckande att Lena Ström själv omnämner Wijkström (på sid 6) i sin stämningsansökan. Det är ägnat att förvåna att Lena Ström tillgriper en så desperat bortförklaring.

Att mot ovanstående bakgrund lägga upp talan om skadestånd på det knappa sätt Lena Ström har gjort och under resan återkalla viktiga rättsgrunder, är - med Klemecos klarspråk - ansvarslost och urbotad dumt. Mot facit som föreligger i och med Högsta domstolens dom framstår Ängelholms tingsrätts bedömning även i detta hänseende som märklig.

10. "Är avtalet skadeståndsgrundande utöver allmänna rättsgrundsatser?"

Att Jernmanufaktur ådragit sig strikt skadeståndsansvar om man "struntat i att uppfylla avtalet" har bekräftats av bolagets ombud Bengt Sjövall vilket även visats i detta mål. Brott mot lojalitets- och arbetsplikten enligt 5.1 är följaktligen skadeståndsgrundande och skall gottgöras i den mån avtalsmotparten tillfogats ekonomisk skada. Det Klemeco har hävdats i målet är att klausulen är att anse som ännu mer plikt- och akt-samhetsbjudande och konkret än allmänna rättsgrundsatser vid avtalsförhållanden. Likväl kunde dessa ha åberopats då målet beträdde ett juridiskt riskområde så som talan lades upp och genomfördes av Ström. Att vårdslöshet vid uppfyllandet av allmänna kontraktsförhållanden är skadeståndssanktionerat är för den rättsbildade notoriska fakta. Det är därför obegripligt att motparten inte vitsordar att lojalitetsförklaringen 5.1 grundar skadestånd (se ab 92 B sid 14n).

11. "Obalansen i avtalsförhållandet"

Klemeco har gjort gällande att Lena Ström borde som samverkande rättsfakta ha åberopat obalansen i avtalsförhållandet, d v s både skillnaden i styrkeförhållandet och obalansen kring avtalets villkor och utfall för avtalsparterna. Även i detta hänseende gör tingsrätten enligt Klemecos mening en felaktig bevisvärdering. Tingsrätten synes inte fästa tilltro till vad domstolarna fått del av enligt omedelbarhetsprincipen såvitt framgår av deras skrivelser. Större tilltro har Lena Ström av outgrundlig anledning, trots att Klemeco visat att obalansen inte kan ha åberopats som tolkningsgrund under huvudförhandlingarna. Det domstolarna skriver att man uppfattat respektive inte tagit del av borde förtjäna större tilltro än vad ett ombud långt senare påstår sig ha sagt och i förbigående skrivit. Ingen annan än processombudet kan ha det fulla ansvaret gentemot huvudmannen att talan genomföres på sådant sätt under huvudförhandlingen att rätten verkligen uppfattar vad parten vill åberopa!

12. "Åberopande av svek, ond tro m m"

I det dispositiva tvistemålet räcker det knappast att enbart åberopa grunden 3.1 för uttolkning om man vill nå rättslig framgång genom att samtidigt göra gällande illojalitet, ond avsikt, ond tro, ekonomisk utpressning och dylikt, vilka misstankar Klemeco hade fog för. För bifall torde det enligt Klemecos uppfattning erfordras att man då även åberopar andra adekvata grunder, som Klemeco i detta mål visat att man förfogat över i "Malmö-målet" (alternativt polisanmälan och brottmålstalan). Att det fanns

anledning misstänka konspiration mot Klemeco från tidigare kompanjonen Ålander och Jivede hos Jernmanufaktur vidgick Lena Ström i sitt vittnesmål!

Tingsrättens synsätt ter sig svårsmält. Vid åberopande av punkten 5.1, den avtalsmässiga obalansen samt de allmänna rättsgrundsatserna skulle exempelvis även de samverkande bevisfakta vägas in i bedömningen, som styrker att Klemecos förre delägare Sven Ålander genom Jernmanufacturs VD fått del av avtalet. På grund av Lena Ströms bristfälliga processföring har Jernmanufaktur aldrig behövt förklara av vilken anledning en helt utomstående part tagit del av avtalet.

13. "Omsorg och skicklighet??"

Ängelholms tingsrätt drar enligt Klemecos mening en grundlös och utmanande slutsats då man kommer fram till att Ström skött uppdraget med omsorg och skicklighet. Det är tydligt att den omfattande inlaga (aktbilaga 92 B) som Lena Ström sista vardagen innan huvudförhandlingen delgav var och en av domstolens tre ledamöter har använts av rätten och legat till grund för den rättsliga bedömningen i enlighet med den anvisning som hennes ombud Lars Laurin gjorde dagen innan via telefax (aktbilaga 92 A). Denna överträdelse av rättssäkerhetsreglerna har skett trots att inlagan i strid med den kontradiktoriska principen vare sig hade kommunicerats med motparten eller i övrigt tagits upp till diskussion eller överhuvudtaget omnämnts under huvudförhandlingen. Många uppgifter som lämnas i inlagan är osanna och vilseledande samt nya i detta mål och framställdes även av Lena Ström helt överraskande under vittnesförhören. Hade Lena Ström lagt ner bara hälften av den "omsorg", energi och ordrikedom hon nu uppvisar i sin "kupp-inlaga" hade Jernmanufacturs illojalitet m m grundligt beslagits och Klemeco-ärendet fått ett korrekt och rättfärdigt slut.

Till följd av det kuppliknande tillvägagångssättet, som inte är förenligt med RB:s regler och svensk rättegångspraxis, och då många uppgifter är direkt felaktiga och ämnade att misstänkliggöra Klemecos ställföreträdare åberopar Klemeco ny bevisning för vederläggande av motpartens nytillkomna uppgifter, vilka med stor sannolikhet kan ha påverkat domstolen i sin bedömning av Klemecos bevisning och talan.

Bevisning:

Klemeco åberopar samma skriftliga bevisning med tillhörande bevisstema som angivits i aktbilaga 80.

Förnyat förhör under sanningsförsäkran bör hållas med Bertil Burström. Skälen härför är att Burström bör höras angående Lena Ströms nya omfattande uppgifter vid tingsrättens huvudförhandling angående:

Vederläggande av påståendet att Burström skulle ha "styr" vilka personer Lena Ström fick kontakta (se Ströms inlaga ab 92 B sid 12n);

Vederläggande av Ströms utsaga om att Klemeco-produkten förväntades ha en "oerhörd marknadspotential" och att "Klemeco därför så fort som möjligt ville bli fri" ensamrätts-avtalet och varför i så fall Klemeco ingick formellt avtal med Jernmanufaktur (se ab 92B sid 9n);

Den verkliga innebörden om de "i högsta grad intressanta vittnen" som Folksam upplystes om, samt angående Ströms sentida "efterhandskonstruktion" (se ab 51 bil 16 sid 3m ./ ab 92 B sid 12m);

Klemecos prissättning både i storlek och i tiden;

Hur Bohllins auktoriserade revisor gick tillväga för att kontrollera och beräkna all Klemecos försäljning i enbart Sverige och vinstmarginalerna samt Lena Ströms medverkan i sammanhanget;

Ströms påståenden om verktygshaverier och leveranssvårigheter för Klemeco;

Vederläggande av Lena Ströms påstådda avsaknad av telefonnummer till potentiella vittnen och för närmare upplysning om de uppgifter som fyra av dessa säljare lämnade kring den beordrade passiviteten hos Jernmanufaktur (./ ab 92 B sid 17n);

Huruvida Lena Ström lämnat upplysning till Klemeco om säljarnas trovärdighet eller om Ström överhuvudtaget kan ha kontrollerat de potentiella vittnena;

Britt-Marie Cederholms påstådda "ovilja" att vittna och om hennes relationer till Bertil Burström;

Ströms misstänkliggörande av Nils-Gunnar Wijkström och dennes engagemang i sammanhanget och om hur Burströms önskemål att låta honom vittna avvisades av Ström med hänvisning till hans "person";

Styrkande av att Lena Ström till Burström aldrig framförde några betänkligheter eller varningar angående "Klemecos avtal med firma Scanport";

Vederläggande av Ströms "insinuationer för Jernmanufacturs räkning" om Klemit-produktens försäljningsmöjligheter (se ab 92 B sid 1) och styrkande av byggmarknadens dåtida starka utveckling och Klemit-produktens mottagande hos Svensk Leca, Siporex m fl;

Ytterligare belysning av de blockeringsåtgärder den förre kompanjonen Sven Ålander ägnade sig åt för att förhindra Klemecos positiva utveckling (jfr ab 92 B sid 6);

Styrkande av det moraliska jäv som förelåg i skiljenämnden som Ström åberopar i ab 92 B sid 4ö, och att Ström och nämndens ordförande några år varit arbetskamrater på en mindre advokatbyrå.

Ny bevisning och skälen härför:

Till vederläggande av Lena Ströms nya muntliga och skriftliga uppgifter om att hon inte hade kännedom om de potentiella vittnenas telefonnummer m m och "inte var säker på om hon kontaktat någon av dessa" åberopas följande:

Namnlista på Jernmanufacturs säljare av 1986-11-07 som överlämnats till Lena Ström - bilaga 1.

Förteckning över med Klemit-produkten konkurrerande produkter och företag i Sverige av 1986-11-08, som överlämnats till Lena Ström - bilaga 2.

Dessa dokument överlämnades jämte "Noteringar ang skadeståndssanktionen ..." av 1986-11-07 (se ab 51 bil 9) till Lena Ström direkt efter att dessa tre dokument sammanställts på Ströms önskemål till Klemeco.

Till vederläggande av Lena Ströms nya uppgifter om Klemecos prissättning och Jernmanufacturs dito åberopas följande:

Prisavisering 1986-06-23 varur framgår att priserna ej trädde i kraft förrän 86-10-01 bilaga 3.

Prisjämförelse upprättad av Klemeco på basis av Jernmanufakturs officiella katalog-prislistor - aktbilaga 80 bil 3.

Till vederläggande av Ströms nya osanna uppgifter (se även ab 92 B) om att Klemeco ej önskat höra Nils-Gunnar Wijkström f:a Scanport som vittne åberopas:

Skriftligt meddelande och frågor till Lena Ström av 1989-11-07 - bilaga 4.

Till vederläggande av Lena Ströms uppgift enligt aktbilaga 92 B sid 2m och sid 9ö att hon redan från början meddelat Burström att 5.1 ej var en framkomlig grund och till styrkande av varifrån Burström hämtat sin uppgift i inlagan till HD om Lena Ströms inställning åberopas (förutom nytt förhör under sanningsförsäkran med Burström):

Ströms "efterhandsförklaring" av 1990-11-07 sid 1n och 2ö - aktbilaga 51 bil 12.

Till vederläggande av Lena Ströms nya uppgifter i ab 92 B sid 6n och 18m att vittnet Nyberg endast "hade hört att Jernmanufaktur medvetet stoppat Klemeco-produkterna" och till styrkande av vad han egentligen berättade åberopas:

Burströms noteringar från telefonsamtal med säljaren Sören Nyberg om vilket Lena Ström uttryckt önskemål till Burström - aktbilaga 51 bil 15.

Till vederläggande av Lena Ströms uppgift om att hon "inte kände till" att Klemeco ansökt om betalningsföreläggande på Jernmanufaktur (se ab 92 B sid 24ö) och till styrkande av att hon därmed grovt slarvat med sin undersökningsplikt, åberopas:

Klemecos ansökan om BF av 1986-01-17 se ab 51 bil 8, vilken skrift fanns i den pärm Lena Ström fick låna, samt aktbilaga 26 bil 1- vilket är ett av "de tre breven", som Ström bör ha läst till sista raden.

Egentligen ger det faktum att Ström här helt uppenbart far med **osanning**, en vink om vilket mått av **trovärdighet** och akribi Lena Ström håller, åtminstone i det här målet.

Till vederläggande av Lena Ströms utsaga att Klemeco ville omgående bryta samarbetet med Ström efter hovrättsförhandlingen och till styrkande av att Klemeco tvärtom önskade att Lena Ström var kvar som ombud för att intill lagakraftvunnen dom svara för sitt juridiska grundarbete och inte kunna skylla på annan advokat i en eventuell högsta instans (Claes Peyron) åberopas följande handlingar som Lena Ström, tack vare sin dåvarande position i advokatsamfundets inre krets, med största sannolikhet hölls a jour om:

Klemecos skrivelse 1990-10-12 till Sveriges advokatsamfund med förfrågan om advokatens tilltag att utan vidare diskussion överge sin klient - bilaga 5.

Advokatsamfundets omedelbara meddelande i retur - bilaga 6.

Till vederläggande av Lena Ströms nya påståenden under huvudförhandlingen om att de tre brevens innehåll som föregick avtalet varit uppe till behandling redan i tingsrätten åberopas: (se särskilt sidan 7)

Utskrift av vittnesförhör i hovrätten med Jernmanufaktur VD Lars Jivede - bilaga 7.

Orsaken till att detta bevis inte åberopats tidigare är dels att svaranden framställde sina uppgifter angående detta vittnesmål först under huvudförhandlingen och dels att Klemecos förra ombud advokaten Sven Jernryd redan den 25 januari 1994 direkt till svarandeombudet översände denna skrift (se ab 42, bil 6 samt ab 22) men märkligt nog inte till tingsrätten, vilket Klemecos tillförordnade ombud av lättförståeliga skäl bortsett ifrån.

Det yrkas att tingsrättens dom måtte undanröjas och återförvisas för ny handläggning på följande grunder:

Klemeco har i många inlagor till tingsrätten sökt påskynda målets handläggning och utan framgång väddat till rätten att svaranden skulle tillhållas att punkt för punkt kommentera Klemecos åberopade rättsfakta och bevis (se särskilt aktbilagorna 42, 51 och 79). Muntlig förberedelse har hållits vid tre tillfällen utan att Lena Ström personligen medverkat för att belysa saken och föra målet framåt (se ab 21, 32 och 50). Vid första förberedelsen visade det sig att Ströms ombud var illa förberedd och dåligt påläst i målet vilket torde framgå av beslutet i tingsrättens protokoll (se ab 21). Det hade då förflutit cirka sju månader sedan stämningsansökan delgavs. Svarandeombudet har vid åtskilliga tillfällen beviljats anstånd och har åtminstone vid ett tillfälle förhalat målet en längre tid utan beviljad tidsfrist (se härom i ab 53 och 73).

Näst sista vardagen före huvudförhandlingen i Ängelholm avsänder Ströms ombud Lars Laurin per telefax till var och en av domstolens ledamöter samt till Klemeco en två-sidig inlaga (aktbilaga 92 A). Klemecos ställföreträdare och av nödtvång tillförordnade ombud Bertil Burström var vid detta tillfälle sedan någon dag sängliggande i feber och influensa. Det bör nämnas att Burström var sjuk även då förhandlingen inleddes vilket framgick genom en besvärande heshet och matthet. Bakgrunden förklarades för rätten då Burström även bad om överseende med att manusmaterialet till sakframställan och plädering p g a sjukdomen inte hunnit färdigredigeras i sin helhet. Burström bad även om pauser för vila.

På torsdagskvällen den 18 januari tog Burström i sitt febriga tillstånd översiktsvis del av Lars Laurins fax och uppfattade att det handlade om rättegångskostnader och försäkringsskyddet. Först på morgonen första huvudförhandlingsdagen mäktade Burström ta fram Klemecos försäkringspärm men varken hann eller orkade - vilket vid huvudförhandlingen uppgavs för rätten - gå igenom försäkringsvillkoren. Ett brev från Folksam inlämnades i stället som provisoriskt genmäle (se aktbilaga 94). Att ombudet Laurin även aviserat en inlaga från Lena Ström förmådde ej Bur-

ström upptäcka i sitt medtagna tillstånd och hade ej heller anledning att så sent vänta sig flera skrifter från motparten. Vare sig detta "varsel" från Laurin eller inlagen från Ström omnämndes av rätten. På tisdag efter att huvudförhandlingen avslutats och Burström kommit hem återfinnes emellertid i Klemecos posthög ett tjockt kuvert som visar sig vara en 28-sidig inlaga från Lena Ström (tingsrättens aktbilaga 92 B) där hon med nya, direkt osanna och vilseledande uppgifter söker slå sönder vart och ett av de bevis Klemeco tio (10) veckor tidigare åberopat och långt dessförinnan hållit tillgängliga.

Det uppdagades för Klemeco vid kontroll hos tingsrätten en tid senare att även Ströms personliga inlaga hade avsänts till var och en av domstolens tre ledamöter och att ett exemplar diarieförts i tingsrättens akt. Om detta är ett fjärde exemplar eller vilken ledamot som eljest förmedlat skriften till tingsrätten kan ej avgöras. Domstolen har i vart fall förfogat över ytterligare två exemplar under de fyra veckor målet låg för rättens avgörande.

Det försåtliga tillvägagångssätt som svarandesidan uppvisat är ett rättegångsmisbruk som inte får godtas i en svensk rättegång. Lena Ström har haft mycket god tid på sig att kommentera Klemecos argumentering och faktauppgifter. Att svaranden tjuvhållit på sina synpunkter till någon dag innan huvudförhandlingen, kan inte tolkas på annat sätt än att vidtagna åtgärder utgör en noga planerad kupp. Svarandens ombud är en erfaren advokat som borde värna om rättssäkerheten och veta bättre. Lars Laurin har själv i flera inlagor anklagat advokaten Sven Jernryd för rättegångsmisbruk och kostnadsspillan m m (se ab 28 och 39) och har hos tingsrätten anmärkt på den materiella processledningen (se ab 28 och 39).

Ängelholms tingsrätt har brustit i sin skyldighet att slå vakt om den kontradiktoriska rättsprincipen och har inte upprätthållit ett objektiva och opartiska förfarande där inget utrymme gives för misstankar om att någon part fått stå oemotsagd i väsentliga stycken genom överrumplande, oetiska manövrer.

Tingsrättens rättssäkerhetsmässiga åligganden var särskilt viktiga i detta mål då svaranden Lena Ström varit anställd vid Ängelholms tingsrätt och därefter sedan ca femton års tid är verksam som advokat i staden.

Klemeco veterligt skall svenska domstolar beakta bl a följande processföreskrifter:

En grundläggande rättsregel är att parternas inlagor till rätten SKALL kommuniceras mellan parterna.

En annan regel säger att rätten skall ombesörja delgivning men att denna kan överlåtas till part. Rätten har ansvaret för att delgivning skett.

Åter en regel föreskriver att rätten skall kunna prekludera sent inkommet material om part ej givits tid för övervägande och denne så begär.

Ett grundvillkor är att rätten, innan huvudförhandlingen inledes, kontrollerar med parten att han mottagit vad rätten nyligen själv kan ha emottagit från motparten och att parten åtminstone lämnas upplysning av rätten att ytterligare skriftmaterial ingivits i målet.

Några av ovanstående viktiga regler har åsidosatts i målet enligt Klemecos uppfattning. Det kan därför inte utan vidare uteslutas att Klemecos sak utsatts för en partisk bedömning.

Tingsrätten har för undvikande av dylika misstankar inte vidtagit de mått och steg domstolen är skyldig göra.

Hovrätten kan självmant besluta om återförvisning av målet efter bedömning av omständigheterna utan parts särskilda yrkande. Klemeco yrkar likväl i enlighet med ru-

briken ovan, med åberopande av rättegångsfel som förorsakats av rättegångsmissbruk.

Rättegångskostnaderna i tingsrätten:

Med åberopande av ovanstående avsnitt och med hänvisning till RB 43:10 och 18:6-7 yrkas att motparten Lena Ström själv skall svara för sina rättegångskostnader i tingsrätten och att Klemeco befrias från de av Ängelholms tingsrätt ådömda skyldigheterna i denna del. Med avseende på att Lena Ström mot bättre vetande och med uppsåt missbrukat rättegångsförfarandet, bör i vart fall Lena Ström svara för sina egna och ombudets rättegångskostnader även för det fall hovrätten finner att återförvisning till Ängelholms tingsrätt inte är lämplig.

Hemställan om erforderlig rättshjälp för rättslig fullföljd:

Som framgår av handlingarna i målet har Klemecos ställföreträdare själv nödgats sköta processföringen sedan den 15 maj 1995. Orsaken härtill är i första hand den upplevda svårigheten att åtnjuta ett helhjärtat och lojalt engagemang från advokat om motparten är advokat. Än svårare balansgång synes det vara för advokaten då svaranden är en kollega som är (eller som i detta fall - har varit) engagerad i advokatsamfundets inre kretsar. Problemet är väl känt bland allmänheten. Grundorsaken kan möjligen återfinnas i advokatsamfundets stadgar §1 mom 3 o 4.

I detta mål kan problemet iaktas vid jämförande studie av rättsutredning enligt bilaga 2 till aktbilaga 51 jämte referatet från tredje förberedelsen i tingsrätten, aktbilaga 50. Klemecos digra åberopsmaterial och många rättsfakta riskerade på grund av dåvarande ombudet att reduceras till nästan intet... Klemecos åtgärd enligt ab 53 var därför nödvändig.

Av aktbilaga 87 framgår att advokaten Jernryd förbrukat mer än det rättsskydd (fyra basbelopp) försäkringsbolaget Folksam medgivit.

Att Folksam öppnar en ny, tredje rättsskyddsomgång för den ursprungliga tvistens skull är uteslutet.

Klemeco Nord AB:s ekonomi har helt raserats huvudsakligen genom Lena Ströms ombudsskap i tvistemålet mot Jernmanufaktur. Problemen började 1989 i och med tingsrättens dom. Efter att bolaget blivit likvidationspliktigt har Bertil Burström med iakttagande av fullt personligt ansvar känt sig manad att hålla Klemeco vid liv så länge processen mot Jernmanufaktur har pågått och fortfarande, till följd av det positiva resultatet från Folsams rättsutredning, angående Ströms processföring.

Klemecos årsredovisning för räkenskapsåret 1989, bilaga 8, respektive den senaste tillgängliga redovisningen för år 1994, bilaga 9, åberopas.

Klemecos ställföreträdare och ende aktieägare har drabbats minst lika hårt. Härvidlag åberopas den "Kreditupplysning" som motpartsombudet tagit på Bertil Burström, se bilaga 10.

För att kunna fullfölja målet och få sin sak rättsligt prövad på nöjaktiga villkor erfordras lojala insatser från juridisk expertis. Tillförordnat ombud Bertil Burström saknar betyg i juridik. Det har vid rundfrågning dessvärre visat sig att inte någon jurist vill ikläda sig ett ombudsskap med mindre än att engagemanget finansieras. Privat finansiering har visat sig omöjlig. Försäkringsskyddet är såsom ovan framhållits förbrukat.

Det kan även konstateras att Klemeco har, bortsett från de sakliga argumenten i målet, en med alla mått mätt förkrossande övermakt emot sig.

På grund av det fulla personliga ansvarsgenombrottet för Bertil Burström och övriga omständigheter enligt ovan är Klemeco Nord AB att betrakta som enskild firma med personligt ägaransvar. Firmans ägare och ställföreträdare saknar såsom visats förmögenhet.

Den sak och juridiska materia målet rör är principiellt mycket viktig för rättssäkerheten samt för allmänhetens tilltro till rättssystemet och dess officiösa aktörer. Klemeco hemställer därför till Hovrätten att statlig rättshjälp måtte beviljas alternativt ges förord vid en formell rättshjälpsansökan.

Boarp, Össjö den 3 maj 1996
KLEMECO NORD AB

/Bertil Burström

bil. 10 st